

Perioodi 2023-2027 loomatauditõrje programmi rakendamise toetus

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Projektis käsitletavat haigused

- ▶ IRT -Veiste nakkav rinotrahheiit-pustuloosne vulvovaginiit on viirushaigus, mis iseloomustub hingamis- ja suguteede põletiku, abortide ja kesknärvisüsteemi tabandumisega. Haigusele on vastuvõtlikud igas vanuses veised. Raskemini haigestuvad lihatõugu veiste vasikad. Nakkusallikaks on haiged või haiguse läbipõdenud viirusekandjad loomad, kes eritavad viirust nina-, tupe- ja silmanõrega, ning samuti uriini ja spermaga.

Loomadel tekib palavik, loidus, isutus, hingeldamine , nõrevool ninast, toodangu vähenemine.

Genitaalse vormi korral esineb suguteede punetus, valged sõlmekesed suguteedes, limas-mädane eritis tupest, loom on rahutu ja urineerib sageli. Abordid tiinetel loomadel.

Projektis käsitletavat haigused

- ▶ VVD- On väga nakkav veiste viirushaigus, mis iseloomustub vasikatel sünnijärgse ehk postnataalse nakkuse korral palaviku, kõhulahtisuse ja rusutusega ning lehmadel palaviku ja mööduva piimatoodangu langusega, loote nakatumisel embrüo surmaga, aborti, väärarengute või püsiva viiruskandvusega sündinud järglasel.

Kui loode nakatub tiinuse 30.-120. päeval, kujuneb tal välja immuntolerantsus VVD viiruse suhtes, millega kaasneb püsiinfitseerumine. Neid loomi nimetatakse PI loomadeks. Viiruse peamiseks nakkusallikaks karjas on PI loomad, samuti on nad siirutajaks ühest karjast teise.

PI loomad eritavad viirust pidevalt ja suures koguses. Viirust levitavad ka sünnijärgselt nakatunud loomad, aga tunduvalt väiksemas koguses kui PI loomad ja lühiajaliselt (kuni paar nädalat).

Miks on programm vajalik?

- ▶ Nende haiguste puhul : **Väheneb toodang**
  - Esineb surmlõppeid
  - Esineb aborte
  - Halvenevad seemendustulemused
  - Suurenevad ravikulud
  - Laboruuringute kulu loomade müügil
  - Võimalikud piirangud tõuloomade müügil
  - Paranevad karja tervise näitajad
  - Vähendatakse AMR tekke riski
  - Suureneb loomakasvatajate konkurentsivõime
  - Suureneb ekspordivõimekus

Programmi eesmärgid

Toetuse eesmärk on soodustada loomapidajate koostööd neid ühendava tulundusühistuga. Tulundusühistu ja tema liikme (loomapidaja) vahelise koostöö tulemusel koostatakse IRT ja VVD tõrje programmid, mida rakendatakse programmiga liitunud loomapidaja loomapidamisettevõttes. IRT ja VVD põhjustavad veisekasvatuses tõsist majanduslikku kahju ja seavad muu hulgas piirangud loomade ekspordile.

Programmi rakendamine

Nende programmide koostamise ja rakendamise peab tulundusühistu kaasama veterinaararsti ning vajadusel muid eksperte. Programm koostatakse iga konkreetse loomapidamisettevõtte kohta ja selle sisu sõltub iga konkreetse ettevõtte loomatervisealasest olukorrast. Selle, veterinaarseaduse § 54 lõike 4 kohase loomatauditõrje programmi peab heaks kiitma Põllumajandus- ja Toiduamet (edaspidi PTA).

Ettevõtete IRT ja VVD taudivabaduse edendamine on pikemas perspektiivis eelduseks riigi IRT ja VVD taudivaba staatuse saavutamiseks.

Hetkeseis

- ▶ Taotlus on PRIA le esitatud 13.03
- ▶ BVD tõrjes osaleb 17258 looma, nende hulgas 2295 noorlooma alla 6 kuu
- ▶ IBR tõrjes osaleb 25372 looma, nende hulgas 3324 noorlooma alla 6 kuu
- ▶ Taodeldav summa kokku 1 677 072 Eur
- ▶ Kuna tegemist on pilootprojektiga, siis on palju ootamatusi ja mõningaid tagasilööke.

Aitäh kuulamast !